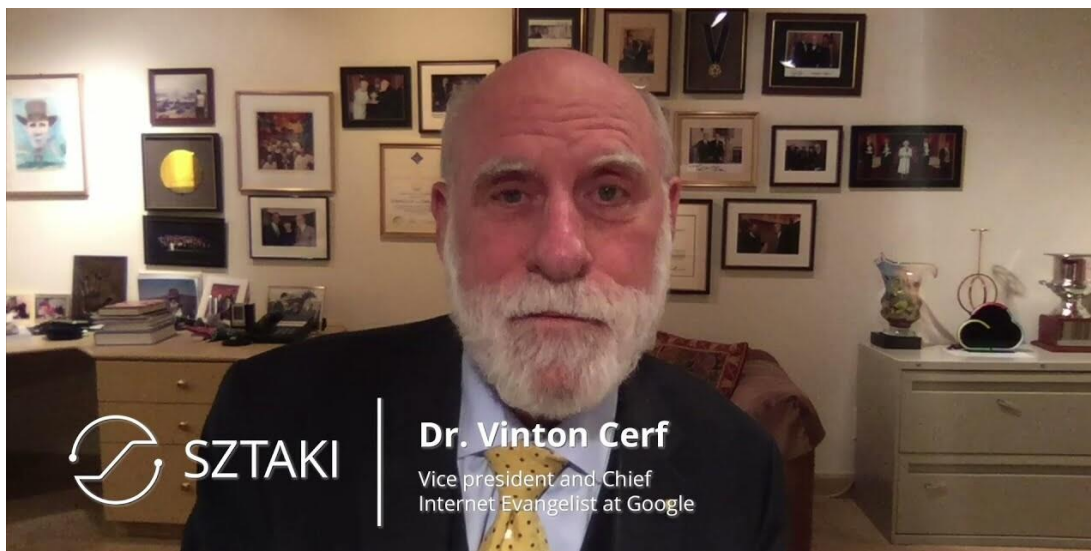

Az internet atyja is köszöntötte a 30 éves magyar internetet

- Írta: **IT café**
- Forrás: **SZTAKI**
- 2021-12-08 13:59

1991-ben jegyezték be az első magyar domént, a *sztaki.hu*-t, és ezzel megnyílt az út a magyar internet előtt. A harmincéves jubileumot az ELKH Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet (SZTAKI) virtuális kerekasztallal ünnepelte, amin a magyar internetet megalapozó hálózatkutatói és internetfejlesztési szakemberek vettek részt. Bakonyi Péter, Csaba László, Martos Balázs, Horváth Nándor, Pásztor Miklós és Tétényi István munkája nélkül nem startolt volna el olyan gyorsan a magyar internet. A beszélgetésbe becsatlakozott Kovács László, a SZTAKI Elosztott Rendszerek Osztályának vezetője is.

Az első magyar doménnév 30. évfordulóját ünneplő kerekasztalt a járvány miatt virtuálisan, Zoomon szervezte a SZTAKI, a résztvevők is az otthonaikból csatlakoztak be. A műsor megnyitóját Monostori László, a SZTAKI igazgatója tartotta, majd Képes Gábor, az NJSZT Informatika-történelmi Fórum vezetőségi tagjának előadása következett a magyar internethez vezető útról, amit Kovács László prezentációja követett a SZTAKI akkori szerepéről és mai tevékenységeiről.

Hirdetés

A kerekasztal előtt az internet nemzetközi pionírjai videóüzenetekkel köszöntötték a magyar internetet: Radia Perlman, Robert Cailliau és **Vint Cerf** is felköszöntötték a SZTAKI doménjét és a magyar internetet.

A köszöntők után kezdődött a virtuális kerekasztal-beszélgetés, amiben a korabeli kihívások, a magyar hálózat kutatás eredete, illetve az internetre való áttérés voltak a legfontosabb pontok. A végén a net jövője is szóba került.

„Vámos Tibor behívott magához és azt mondta, »figyelj, Péter, a számítógép-hálózati kutatásokat is el kellene kezdeni«. Ez a hetvenes évek második felében volt” – idézte fel a hazai internetfejlesztés kezdeteit Bakonyi Péter, a SZTAKI volt igazgatóhelyettese, idézve a SZTAKI volt igazgatóját. Bakonyi Péter bízta meg Csaba Lászlót a feladat szakmai irányításával. Bakonyi szerint a SZTAKI a hetvenes évek végén és a nyolcvanas évek elején már aktív európai és amerikai kapcsolatokkal rendelkezett, a kutatók nemzetközi konferenciákra jártak. „Vint Cerffel nagyon jó viszonyban voltunk, meghívtuk őt Magyarországra.”

„Azt gondoltuk, hogy későn vagyunk” – válaszolta Csaba László, a SZTAKI számítógép-hálózati kutatásainak egykori vezetője arra a kérdésre, hogy gondolták-e a magyar mérnökök, hogy világszinten kimondottan korán kezdik az országos internetfejlesztést. Martos Balázs, a SZTAKI Akadémiai Számítástechnikai Infrastruktúra Főosztályának egykori vezetője kiemelte, hogy az első internetkapcsolat nem jöhetett volna létre a korai hálózatfejlesztések nélkül, ez egy lassan épített folyamat volt. „Az első bérelt vonal úgy volt, hogy 90-ben a SZTAKI érte el, hogy a Mellon Alapítvány támogassa ennek kiépítését, mert ezekben az időkben borzalmasan drága volt minden távközlési kapcsolat. Hazai pénzből nem állt annyi rendelkezésre, hogy nemzetközi bérelt vonalat lehessen megvalósítani.”

Eddigre már működtek az e-mailek: Horváth Nándor, a SZTAKI egykori tudományos munkatársa Hollandiában építette ki azt a kapcsolatot, ami lehetővé tette az internetes levelezésbe való bekapcsolódást. Ehhez szükség volt a legfelsőbb szintű domén bejegyzésére, ami azért lett HU, mert ez volt Magyarország szabványos, kétbetűs kódja. „Az első e-mail, amit elő tudtam ásní, és már a UUCP-s levelezőrendszeren keresztül érkezett, az 1990. május 23-i. Ha voltak is előtte e-mailek, azok elvesztek valahol a különböző számítógépek között” – mondta Horváth.

„Ami ma már elképzelhetetlen, de lényegében ez történt: az összes létező platformon Assembly-programozás volt, tehát gépi nyelvi programozás zajlott, aminek megvoltak az előnyei és hátrányai” – idézte fel a korszak nehézségeit Tétényi István, a SZTAKI Internet Technológiák Osztályának egykori vezetője. Hozzátette: a nagygépes fejlesztések fontosak voltak ugyan, de a kliensoldali programozás is kiemelt fontosságúnak számított. „Óriási élmény volt, hogy távoli erőforrásokhoz hozzáfértünk távoli hálózatokon” – mondta Pásztor Miklós, a SZTAKI Hálózati Osztályának egykori munkatársa.

A jövő internetét illetően Bakonyi Péter azt mondta, az internet emberközelsége fogja meghatározni, milyen lesz a net tíz év múlva. Az utolsó működést illető változás 1995-ben volt, így tulajdonképpen az alkalmazások fogják meghatározni az internet jövőjét. „Mi a munkánkat befejeztük, a műszaki része működik, többet nem tudunk hozzátenni” – mondta Martos. Tétényi szerint szerves fejlődés várható, „más lesz a világ, mint amilyenben most élünk, ahogy tíz és húsz éve is más volt”. Kovács László, a SZTAKI Elosztott Rendszerek Osztályának vezetője figyelmeztetett, hogy az internetre leselkedő egyik nagy veszély a hálózatok feldarabolódása. „Új fejlemény, amit szerintem érdemes figyelemmel követni, hogy a világháló szétdarabolódik-e politikai okok miatt. Leválnak-e majd országok? Kína, Oroszország leválik-e? És a leválási pontoknál mekkora információszűrési technológiát fognak bevetni, mondjuk mesterséges intelligenciával, hogy szűrjék a tartalmak áramlását.” Kovács szerint az egész világ megváltozik, ha ez így lesz.

A beszélgetésben szóba került még a felhasználói felelősség, a közösségi média, a korabeli nemzetközi szcéna és az a tény, hogy Magyarország egyedülként tört előre hálózat kutatásban a régióban.